

Van Grote Beer en Orion

Het verhaal achter de sterren

verteld door Simone Kramer
met illustraties van Els van Egeraat

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Inhoud

Voorwoord 7

STERREN EN STERRENBEELDEN

- De grote jager 9
- Het gevecht met de scorpioen 14
 - De boze stiefmoeder 19
- De ram met de gouden vacht 24
 - Europa en de stier 28
 - Orpheus en Eurydice 32
 - Het haar van Berenice 39
 - Leda en de zwaan 45
 - Castor en Pollux 48
- Io en de ogen van Argus 54
 - De ossenhoeder 58
 - De grote beer 62
- De geboorte van Aesculapius 65
 - De slangendrager 69
- De raaf en de waterslang 74
 - Perseus en Medusa 78
- Perseus en de vader van de Pleiaden 83
 - Andromeda 87
- Pegasus, het gevleugelde paard 93
 - Het lot van Icarus 98
- Een schip op de thuisreis 103
 - De reus Talus 109

Hercules, de sterkste man van Griekenland 115
Hercules en de leeuw 120
Hercules en de draak 122
Hercules en de centaur 127
De arend en de waterdrager 131

ZON EN MAAN

Helius en Luna 135

PLANETEN

Gea en Uranus 141

Jupiter 147

Mars 153

Mercurius 158

Neptunus 162

Venus 166

De verhalen met hun sterren(beelden) en planeten 171
De sterren(beelden) met hun verhalen 173
Latijnse en Griekse namen 176

De grote jager

Op het strand van het Griekse eiland Chios stonden twee vissers naar de zee te staren. Er stak iets boven de golven uit. Een hoofd met woeste haren, die wapperden in de wind.

‘Het is een man,’ mompelde de ene visser.

‘Hij komt hierheen,’ zei de andere.

En inderdaad, het hoofd kwam steeds dichterbij. Eronder verscheen een stel brede schouders... een enorm lijf... en lange benen, die nu door de branding waadden. Met nog een paar grote stappen stond de man op het strand. Een geweldige kerel, hijgend en kletsnat.

De vissers weken angstig terug voor de vreemdeling, die niet alleen reusachtig groot was, maar ook een pijl-en-boog bij zich had – en bovendien een zwaard, dat aan zijn brede gordel hing.

Maar de man was heel vriendelijk. Hij schudde het water van zich af en zei toen: ‘Goedendag, mijn naam is Orion.’

Orion was een jager. Op het vasteland van Griekenland was hij beroemd om zijn kunsten met pijl-en-boog. Een enkele keer ging hij trouwens wel eens op een eiland op jacht, en een schip had hij voor zo’n uitstapje niet nodig. Orion was zo lang dat zijn hoofd boven de golven uitkwam als hij over de zeebodem liep.

Op die manier was hij nu ook op het eiland Chios beland. Hij was zijn reis begonnen aan de kust van Boeotië en de aanleiding was treurig genoeg. Orions vrouw, Side, kon niet uitstaan dat

haar man door iedereen werd bewonderd. Ze was jaloers. Zó jaloers dat ze op een goed moment tegen hem zei: 'Je denkt wel dat je heel bijzonder bent, maar veel stelt het niet voor. Het wordt tijd dat de mensen eens naar mij kijken. Ik ben mooi! Nog mooier dan de godin Juno.'

Dat was een gevaarlijke uitspraak!

Juno, de godin van het huwelijk, woonde op de berg Olympus samen met een aantal andere goden. Vulcanus hoorde daarbij, de god van het vuur; Venus, de godin van de liefde; de oorlogsgod Mars; en nog meer goden en godinnen die voor de Grieken erg belangrijk waren. De machtigste van hen was Jupiter, de oppergod. Uiterekend met hem was Juno getrouwd en dus was zij een van de voornaamste godinnen. Ze voelde zich zo beledigd door Sides woorden, dat ze haar zonder uitstel in de onderwereld gooide. Orion was zijn vrouw kwijt.

Diepbedroefd besloot de jager zijn huis en zijn land te verlaten. Zijn wapens, die hij altijd bij zich droeg, nam hij mee. Maar een plan had hij niet. Het kon hem niet schelen waar hij terecht kwam.

Kriskras zwierf hij over de bodem van de zee. Tot hij na een paar dagen honger kreeg. Hij strekte zijn nek, keek om zich heen, en zag toen in de verte de kustlijn van Chios. 'Land!' dacht hij bij zichzelf. 'Daar ga ik iets te eten halen.'

'Hebben jullie wat vis voor mij?' vroeg hij de twee mannen aan wie hij zich zojuist keurig had voorgesteld.

'We hebben nog niets gevangen,' zei de een.

'U kunt beter een geit gaan schieten,' zei de ander, met een blik op de pijl-en-boog van Orion. 'Of nóg beter...'

De twee keken elkaar aan en vertelden vervolgens over een dier waar de bewoners van Chios veel last van hadden: een gigantische haas. 'Lepus noemen we hem. Hij vreet alle akkers

kaal. En niemand heeft hem tot nu toe te pakken gekregen. Misschien dat het u lukt?’

‘Natuurlijk,’ zei de grote jager. ‘Kleine moeite, hoor. Alleen heb ik wel een hond nodig.’

Een van de vissers gaf Orion twee honden mee, een grote en een kleine. Zij wisten de haas al snel op te sporen. Orion, die nog nooit van zijn leven had misgeschoten, raakte het dier in één keer. Chios zou geen last meer hebben van de lelijke rover. Lepus was dood.

Orion was zo beleefd om zijn buit aan de koning van het eiland aan te bieden. Deze was de jager erg dankbaar. Hij liet de haas en ook nog een paar geiten braden en nodigde de vreemde bezoeker uit op de maaltijd. Ook de vrouw van de koning en zijn dochter, prinses Merope, zaten aan tafel. En hoewel Orion langzamerhand wel heel erge honger had, kon hij bijna geen hap door zijn keel krijgen. Hij zat aan één stuk door naar Merope te kijken. Wat was ze mooi! En wat lachte ze vriendelijk naar hem!

Toen Orion aan het einde van de maaltijd alleen met de koning was achtergebleven, vroeg hij hem zonder aarzelen om de hand van zijn dochter.

De koning van Chios schrok. Hij vond Merope nog veel te jong om te trouwen. En dan nog wel met zo’n grote kerel die niets anders bij zich had dan een paar wapens. Want over goud of andere rijkdommen had Orion niet gesproken.

‘Tja eh...’ zei de koning, ‘ik vind het wel goed. Maar je moet er wel iets voor doen. Ik wil dat je alle wilde dieren die op Chios rondlopen, neerschiet. Als je dat hebt gedaan, kun je mijn dochter krijgen.’

Orion vond dit een redelijk voorstel. Hij begon de volgende dag aan zijn opdracht. De honden met wie hij op Lepus had ge-

jaagd, had hij van de visser mogen houden. Hij noemde ze voor het gemak Grote hond en Kleine hond.

De jager Orion met zijn pijl-en-boog, zijn zwaard en zijn twee honden werd op Chios een bekende figuur. Hij trok het hele eiland rond op jacht naar beren, leeuwen, wolven en wilde zwijnen. Een enkele adelaar die overvloog, schoot hij ook nog uit de lucht. Na een jaar was er op heel Chios geen wild dier meer te bekennen.

Op de avond van de dag dat hij de laatste beer had geschoten, wreef Orion zich in de handen en ging naar het paleis voor zijn

beloning. Tevergeefs... De koning had gehoopt dat de jager tijdens zijn gevaarlijke karwei wel door een of ander dier zou worden verscheurd. Maar toen hij hem in levenden lijve voor zich zag staan, zei hij: 'Alle wolven en beren dood? Onzin! Ga nog maar een tijdje door met de jacht, want ik hoor er elke nacht wel een paar huilen en brullen.'

Orion beseftte heel goed dat dit een leugen was, en hij werd razend! Hij duwde met zijn geweldige lijf de koning opzij, rende naar boven, sloeg de deur van Meropes slaapkamer in en ging naar binnen.

De koning trilde van woede en onmacht. Wat moest hij doen? 'Als ik ga vechten met die reus, vermoordt hij me,' dacht hij. 'Daar schiet Merope ook niets mee op. Ik wacht tot het eerste ochtendlicht. Dan zal ik in actie komen.'

